

Järjestö-osasto

31.1.2023

Eduskunnan tarkastusvaliokunta
trv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 25.1.2023
HE 254/2022 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain ja puoluelain muuttamisesta

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry lausuu seuraavasti:

SAK pitää Marinin hallitusohjelman tavoitetta vaali- ja puoluelainsäädännön avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämisestä kannatettavana.

Yhdenvertaiset mahdollisuudet asettua ehdolle ja tulla valituksi vaaleissa ovat tärkeä osa toimivaa demokratiaa. SAK yhtyykin tarkastusvaliokunnan näkemykseen ([TrVM 1/2018 vp](#)), jonka mukaan kansanvaltaan kuuluu yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden lisäksi myös vaalikelpoisuus eli aito tasavertainen mahdollisuus asettautua ehdolle vaaleissa.

Puolueilla on kirjava käytäntö ehdokasmaksujen perimisessä. SAK sinänsä ymmärtää maksujen merkityksen puolueille, mutta samalla järjestö kuitenkin peräänkuuluttaa kohtuutta, ettei maksut aiheuta estettä ehdokkuudelle.

Tilastot vaalikampanjoiden kustannustasosta osoittavat niiden riistäytyneen todella suuriksi. Vuoden 2019 eduskuntavaaleissa ilmoitusvelvolliset (valitut ja varat) käyttivät kampanjointiin keskimäärin 31 100 euroa. Vuonna 2019 eduskuntavaaleissa kalleimmat läpimenneiden kampanjat ovat olleet yli 100 000 euron arvoisia. Kampanjakulujen nousu johtaa väistämättä tilanteeseen, jossa tasavertainen vaalikelpoisuus ei toteudu ja valituksi voi tulla vain varakas tai helposti ulkopuolista tukea saava ehdokas.

SAK katsoo, että poliittisen päätöksenteon kansanvaltaisuutta vahvistamaan on lisättävä vaalirahoituksen avoimuutta ja läpinäkyvyyttä, laskettava rahoituksen ilmoitusvelvollisuusrajaa sekä säädettävä vaalikampanjakatto.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Eija Harjula
järjestöpäällikkö
eija.harjula@sak.fi
040 053 6479